

דַּאֲשַׁתְּכַח בִּיהַּ הַהוּא רְשִׁימָא, אַעְבַּר בְּכָל תַּרְעִין דְּלַעֲיָלָא, וְלִית דִּימַחֵי בִידוּי.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, זַפָּאָה חוֹלְקִיָּה דְמִשָּׁה, דְּעָלִיָּה כְּתִיב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב, וּכְתִיב בִּיהַּ (שְׁמוֹת כד) וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל וְנִגַּשׁ מִשָּׁה לְבַדּוֹ אֶל יְיָ וְהֵם לֹא יִגְשׁוּ. כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב: אֵלֶיךָ נִוְקְבִי, וּתְגִיד לְבַנְיֵי יִשְׂרָאֵל: אֵלֶיךָ דּוֹכְרִין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כֹּה תֹאמַר, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (במדבר ו) כֹּה תִבְרַכּוּ, וּכְתִיב, (תהלים קמה) וּחְסִידֶיךָ יִבְרַכּוּכָהּ, כְּלוּמַר יִבְרַכּוּ כֹה. כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב, בְּאַמִּירָה. וְהֵינּוּ מִסְטָרָא דְדִינָא. וּתְגִיד לְבַנְיֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (דברים ד) וַיִּגַּד לְכֶם אֶת בְּרִיתוֹ. וּכְתִיב (דברים כו) הַגְּדַתִּי הַיּוֹם לִיְיָ אֱלֹהֶיךָ. לְבַנְיֵי יִשְׂרָאֵל, דּוֹכְרִין, דְאַתּוּ מִסְטָרָא דְרַחֲמֵי.

אָמַר רַבִּי יַצְחָק, (ס"א יוסי) הוֹאִיל וְאַתִּינָא לְהֵאֵי, מָה הוּא הַגְּדַתִּי הַיּוֹם לִיְיָ אֱלֹהֶיךָ. לִיְיָ אֱלֹהֵינוּ, מִיבְעֵי לִיָּהּ. אָמַר לִיָּהּ ר' שְׁמַעוֹן, וְכִי הֵאֵי בְּלַחֲדוּי הוּא. וְהֵאֵי כְּתִיב (דברים ח) כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וְגו'. (דברים ז) אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נוֹתֵן לָךְ. (דברים ד) כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אוֹכְלָהּ הוּא, וְכִלְהוּ הָכִי.

אָמַר הָכִי תִגְנִין, כְּל הַדֶּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דּוּמָה כְּמִי שֵׁישׁ לוֹ אֱלוֹהַּ. וְכִל הַדֶּר בְּחוּצָה לְאֶרֶץ דּוּמָה כְּמִי שֵׁישׁ לוֹ אֱלוֹהַּ. מְאִי טַעֲמָא. מְשׁוּם דְזִרְעָא קְדִישָׁא, לְאַרְעָא קְדִישָׁא סְלִקָּא. וְשְׁכִינְתָּא בְּאַתְרָהּ יִתְבָּא. וְהֵאֵי בְּהֵאֵי תִלְיָא. וּמִשָּׁה לֹא קָאָמַר אֱלֹהֶיךָ, אֶלָּא לְאִינוּן דְהוּוּ זְמִינִין לְמִיעֵל לְאַרְעָא קְדִישָׁא, וְלִקְבֵּלָא אִפִּי שְׁכִינְתָּא. וּמָה דְלֹא אָמַר אֱלֹהֵינוּ, מְשׁוּם דְהֵאֵי מִשָּׁה לֹא זָכָה לְמִיעֵל לְאַרְעָא, וּבְגִינֵי כַּךְ, אֱלֹהֶיךָ וְדָאֵי בְּכָל אַתְר, מְשׁוּם דְאִינוּן

בו אותו הרשם, עובר בכל השערים שלמעלה ואין מוחה בידו.

רבי יהודה אמר, אשרי חלקו של משה, שעליו כתוב אשרי תבחר ותקרב, וכתוב (שמות ב) ומשה נגש אל הערפל, (שם כד) ונגש משה לבדו אל ה' והם לא יגשו. כה תאמר לבית יעקב - אלו הנקבות. ותגיד לבני ישראל - אלו הזכרים. רבי שמעון אמר, כה תאמר, כמו שנאמר כה תברכו. וכתוב וחסידיו יברכוכה, כלומר יברכו כה. כה תאמר לבית יעקב - באמירה, והינו מצד הדין. ותגיד לבית ישראל - כמו שנאמר (דברים ד) ויגד לכם את בריתו. וכתוב (שם כו) הגדתי היום לה' אלהיך. לבני ישראל - הזכרים, שבאו מצד הרחמים.

אמר רבי יצחק, הואיל ובאנו לזה, מה זה הגדתי היום לה' אלהיך? לה' אלהינו היה צריך להיות! אמר לו רבי שמעון, וכי רק בלבדו הוא, והרי כתוב (שם ח) כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה וגו', (שם) אשר ה' אלהיך נתן לך, (שם ד) כי ה' אלהיך אש אכלה הוא, וכלם כף?

אמא כף שנינו, כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה, וכל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה. מה הטעם? משום שהזרע הקדוש עולה לארץ הקדושה, ושכינה יושבת במקומה, וזה בזה תלוי. ומשה לא אמר אלהיך אלא לאותם שהיו עתידים להכנס לארץ הקדושה ולקבל פני שכינה. ומה שלא אמר אלהינו, משום שהרי משה לא זכה להכנס לארץ, ולכן אלהיך ודאי בכל מקום, משום שהם היו עתידים להכנס לשם.

הוּוּ זְמִינִין לְמִיעֵל תַּמָּן.